

СТАНОВИЩЕ

от проф. дин Петър Димитров Ангелов

за кандидатурата на доцент Красимир Стоилов Стоилов , единствен участник в конкурса за професор по професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата/етнография –българска народна култура/ обявен в ДВ, бр. 61, 28.07 2017, за нуждите на Катедра Етнология към Историческия факултет при СУ „Климент Охридски.

В моето становище ще обърна последователно внимание на няколко съществени момента от преподавателската кариера и от научната продукция на доц. Красимир Стоилов. Приложените документи за конкурса свидетелстват че зад гърба си той има 34 години научна и преподавателска дейност, като се започне от избора му за асистент през 1983 г. в Катедрата по Етнография към ИФ Преподавателския му стаж като доцент започва от 1998. През изминалите вече близо 20 години доц. Красимир Стоилов е чел лекции пред бакалаври и магистри в различни области на етнологията като **Българска етнология, Индоевропейска етнология, Културна антропология, Култова и жилищна архитектура, Културен туризъм.** Общия брой на четените курсове, който е впечатляващ –десет на брой, подсказва широките интереси и компетенции на кандидата , който се нарежда сред най-опитните преподаватели в ИФ. Този неоспорим факт, според мен прави и участието на доц. Красимир Стоилов в конкурса за професор съвсем логично, което в известен смисъл даже е закъсняло. Обръщам внимание на това обстоятелство поради появилата се в последните години обезпокоителна тенденция в някои висши учебни заведения за бърз и немотивиран растеж към академичните длъжности доцент и професор от млади колеги, които не притежават все още нужните за това преподавателски стаж и научно-изследователски опит.

За да допълня характеристиката на доц. Красимир Стоилов като преподавател не мога да пропусна и неговата заслуга за утвърждаването на Етнологията като отделна специалност към ИФ. Припомням ,че той е бил ръководител на Катедрата по етнология от 1999 до 2007 година .Авторитетът ,който си е завоювал доц. Стоилов несъмнено се дължи и на дългогодишната му научно-изследователска дейност, която преминава през упорито теренна работа ,експедиции и други специфични форми и методи, с които си служи етнологията.Доказателство за това е участието му в

три международни и дванадесет национални проекти като изследовател и експерт. Той е бил ръководител и на трима успешно защитили докторските си дисертации млади изследователи съответно през 2003, 2013 и 2016 г.

На обявения конкурс за професор доц. Красимир Стоилов се явява общо 24 работи . От тях една монография/ **Пространствения календар на Средните Родопи ,С.2017/** , етнографски албум публикуван на английски и японски език,/ **Colors and Fabrics from Bulgaria, Sofia, 2005 111p./** книга, която е резултат от специализацията на автора в Мексико и съдържа любопитни наблюдения за характера на мексиканската култура, / **Девет часа назад. Мексико-за света, небето и хората С., 1994 г. 100 стр./** и 21 статии, от които една на чужд език в сборник публикуван в Страсбург през 1994 г. Един общ поглед върху тази научната продукция показва , че доминиращо място в изследванията на доц. Красимир Стоилов заемат два културно - географски региона в българските земи, а именно Странджа и Родопите. Обект на изследване е, както материалната култура на тамошното население/ бит, жилищна и църковна архитектура/, така и неговите духовните изяви, стереотипи на поведение, митологични вярвания, сакрални практики, култ към светците и т.н. Трайният интерес на автора към бита и вярванията на културата на родопското население, който преминава през неговия труд / Асеновградските параклиси-култ и календар, С., 1994 г. / , намира своя естествен завършек в представената на конкурса монография „Пространствения календар на Средните Родопи”. С нейното съдържание имах възможност да се запозная подробно още при вътрешното обсъждане на текста в Катедрата по етнология, където тя бе подобаващо оценена. Обект на изследване са намиращите се в споменатия регион параклиси, църкви и наличието на многобройни християнски топоними, които събрани в обща картина съставляват един своеобразен пространствен календар от разпространите в планината светийски култове. Монографията притежава стройна и ясна структура. Демонстрирано е добро познаване на литературата източниците и умение да бъдат открити основните проблеми. Обърнато е особено внимание на такива въпроси като християнизацията на Родопите и съдбата на местното тракийско население през Късната античност. Направен е кратък преглед на историята на региона в пределите на Средновековна България, както и на съдбата на местното население след османското завоевание на Балканския п-ов. Тук бих препоръчал на автора да бъде по-конкретен в някои свои изводи като за тази цел приведе и необходимия доказателствен материал. Това важи например за твърдението му ,че периодът а VII-IX в. е време на заселване в Родопите и на дунавски българи./ с.29/ Освен това няма и сигурни доказателства ,че още при хан Телериг и хан Кардам усилията за откъсване на територии от Македония и Тракия са се

увенчали с успех/ с.30/.Всъщност по-надолу авторът само признава ,че това присъединяване е осъществено при хановете Маламир и Пресиян.

Основният принос на монографията се съдържа в част втора, където подробно е изследван култа към светците в изследвания регион и оформянето на един своеобразен пространствен календар.Заслужават внимание оригиналните изводи на автора за връзката на този календар с поминъка и стопанската активност на населението. Прави впечатление ,че изследването са базира върху анализа на значително количество теренен материал придобит в резултат на продължителни и системни обиколки в региона. Направена е убедителна систематизация на култовете към различните светците и тяхната честота и съответна топография Задълбочено се изследва и въпроса кога и по какви причини възниква и на какво се дължи почитта към даден светец от местното население и т.н. Несъмнен интерес предизвикват и размишленията на автора в частта посветена на изображенията на светците съхранени в култовите места в Средните Родопи. Монографията е снабдена с важни приложения, в които са систематизирани и описани църквите , параклисите , топонимите свързани със култа към светците , начина им на възникване, техният брой разпределен по години на строеж в широк хронологически диапазон от 1666 до 2011 г.Според мен монографията щеше да сечели ако притежаваше едно по-разгърнато заключение, а не само послеслов от страница и половина..

В заключение ще добавя ,че не открих в предадените ми документи за конкурса административни пропуски, несъответствия и нарушение на законовите разпоредби.

От всичко казано до тук мога да направя без колебания заключението ,че със своята дългогодишна преподавателска и научноизследователска дейност. доц. Красимир Стоилов напълно заслужава да му бъде присъдена академичната длъжност професор.Той напълно я заслужава